

SUM MAR IES!

YHTEISASUMINEN RIKKOO ASUMISEN NORMEJA JA MAHDOLLISTAA LAADUKKAAMPAA ASUMISTA

Mia Hyödynmaa

Urbaria tiivistelmä 2020/5

Yhteisasuminen rikkoo asumisen normeja ja mahdollistaa laadukkaampaa asumista

Mia Hyödynmaa
filosofian maisteri
Helsingin yliopisto

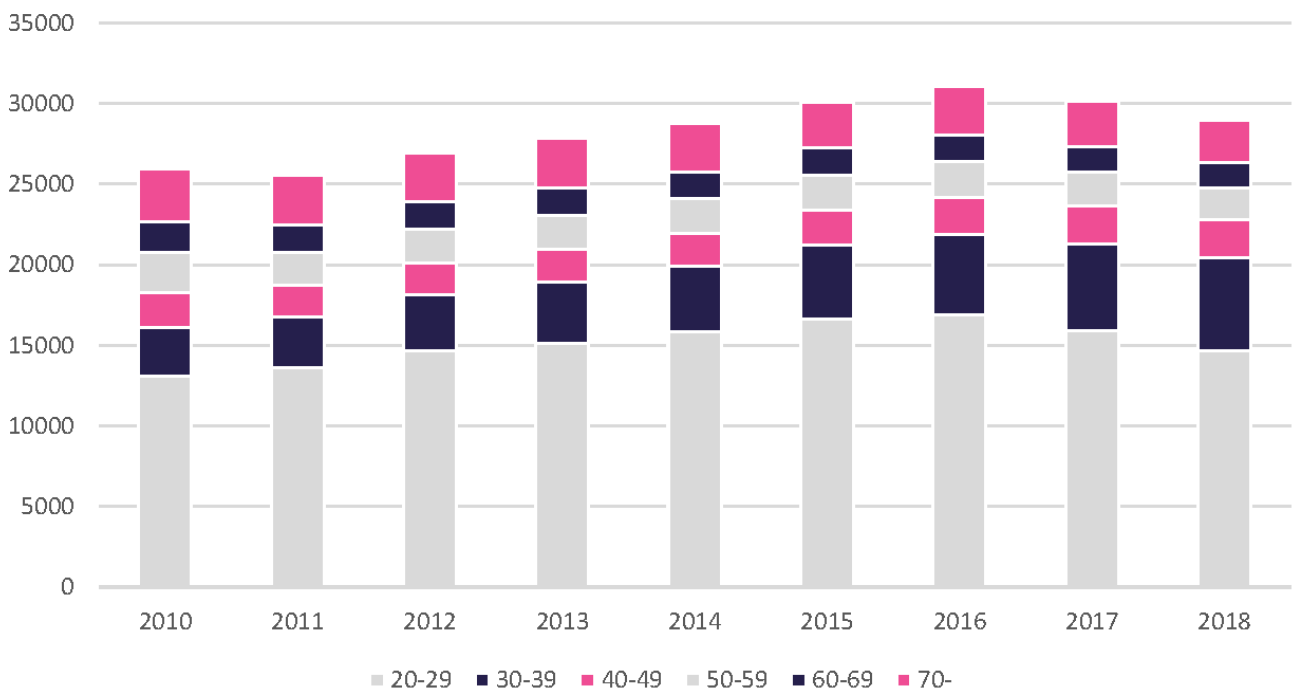
Yhteisasuminen nähdään usein opiskelijoiden ja nuorten asumismuotona, mutta sen yleistymisestä kaikille sopivana asumisena on viitteitä. Yhteisasuminen tarkoittaa asumista, jossa huoneisto jaetaan vapaaehtoisesti sellaisten ihmisten kesken, jotka eivät kaikki ole keskenään sukua tai romanttisessa suhteessa. Etnografisen, eli havainnointia ja haastatteluja yhdistävän tutkielman mukaan yhteisasumiseen kannustavat etenkin taloudellinen hyöty ja muiden ihmisten kanssa asuminen.

Tutkielman perusteella

1. Yhteisasuminen mahdollistaa laadukkaampaa asumista edullisemmin.
2. Yhteisasumisen onnistuminen edellyttää toimivia ihmissuhteita kämppekavereiden kesken, mutta parhaimmillaan muut ihmiset tuovat kodin tunnetta.
3. Yhteisasuminen mielletään yhä vahvasti opiskelijoiden tai nuorten asumismuodoksi, mutta asenteet yhteisasumista kohtaan ovat muuttuneet hyväksyvämmiksi.

Yhteisasumisen yleistymisestä on viitteitä, tutkimusta vähän

Vaikka asumista tilastoidaan Suomessa kattavasti, yhteisasuntoja ei ole ollut tapana tilastoida. Tutkielmassa tarkasteltiin suuntaa antavia tilastoja kimppekämppien määrästä vuosina 2010-2018. Tilastokeskuksen määritelmä erosi merkittävästi yhteisasumisen määritelmästä jättäen mm. kahden hengen yhteisasunnot rajauksen ulkopuolelle. Siitä huolimatta yhteisasumisen määrässä oli havaittavissa kasvua etenkin 30-39-vuotiaiden ikäryhmässä. Yli kolmannes koko maan yhteisasujista asuu Helsingissä.

Kuva 1. Yhteisasujien määrä ikäluokittain Suomessa. Lähde: Kannisto 2020.

Yhteisasumisen lisääntymisestä ja kiinnostavuudesta antavat viitteitä myös esimerkiksi sosiaalinen media, sanomalehtiartikkelit sekä yritysten käyttäytyminen. Esimerkiksi A-kruunu -yhtiö on kehittänyt ”ryhmävuokrakotien” konseptia, joka vastaa yhteisasumisen määritelmää (A-kruunu 2020). Yhteisasumisen lisääntyminen voi olla jatkoa kehityskululle, jossa vuokra-asuminen on yleistynyt omistusasumisen vähentyessä ja asumiskulujen noustessa suurkaupungeissa (Maalsen 2019). Pääkaupunki-seudulla etenkin pienten vuokra-asuntojen kysyntä on nostanut hintoja yksin asumisen lisääntyessä ja perheen perustamisen lykkääntyessä. Asunnon jakaminen pienentää asumisen kuluja.

Yhteisasumista on tutkittu vähän, mutta esimerkiksi Iso-Britanniassa ja Australiassa toteutetut tutkimukset ovat todenneet, että yhteisasumisen yleistyminen liittyy taloudellisiin realiteetteihin asumisen kallistuessa suurkaupungissa, mutta samalla asumiseen liittyvät sosiaaliset normit ovat muuttumassa (Heath ym. 2018; Maalsen 2019). Ideologiset syyt liittyen usein yhteisöllisyyteen ja ekologisuuteen kietoutuvat yhteen taloudellisten syiden kanssa. Laajassa tutkimushankkeessa Iso-Britanniassa ilmeni, ettei suunnitelmallinen organisaatio takaa yhteisasumisen onnistumista, vaan se on aina yhteydessä asukkaiden välisiin sosiaalisiin suhteisiin (Heath ym. 2018). Yhteisasumista ei nähdä enää ainoastaan välivaiheena lapsuudenkodin ja oman ydinperheasunnon hankkimisen välillä (Maalsen 2019).

Yhteisasuminen = Asumismuoto, jossa asuinhuoneistossa asuu vapaaehtoisesti useita henkilöitä, jotka eivät kaikki ole sukulaisia keskenään tai romanttisessa suhteessa. Kutsutaan usein myös kimppakämpiksi.

Yhteisöasuminen = asuinyhteisö, jossa kotitalouksilla on omat asunnot, mutta johon liittyy yhteistiloja, yhteistoimintaa ja yhteisöllinen organisaatio. (Helamaa & Pylvänen 2012: 25)

Yhteisöllinen asuminen = Kattotermi, joka kuvaa kaikkia asumismuotoja, joihin liittyy oman ydinperheen ylittävää yhteisöllisyyttä.

Etnografinen tutkimusote

Maisterintutkielma toteutettiin etnografista tutkimusperinnettä seuraten. Tutkimuskohteina oli kolme pääkaupunkiseudulla sijaitsevaa yhteisasuntoa, joiden asukkaat olivat iältään 25-57-vuotiaita. Tutkimusmenetelminä oli osallistuva havainnointi ja teemahaastattelut, joista osa toteutettiin ryhmähaastatteluina. Tutkielmassa yhteisasumista tarkasteltiin asukkaiden näkökulmasta ja se sitä analysoitiin sekä yksilön kokemuksena kodista, että normatiivisesta koti-ideaalista poikkeavana asumismuotona.

Tutkimuksen päätulokset ja johtopäätökset

Laadukkaampaa asumista edullisesti ja kodin tunnetta muista ihmisistä

Tutkielma valotti yhteisasumista ja toi esiin kolme esimerkkikotia, joissa yhteisasumista pidettiin hyvänä asumismuotona. Yhteisasuminen mahdollistaa laadukkaampaa asumista edullisemmin. Tämän tutkimuksen esimerkkikodeissa se tarkoitti esimerkiksi parempaa sijaintia, lisää tilaa sekä kodinkoneita ja mukavuuksia, joiden omistaminen yksin ei aina ole järkevää tai mahdollista. Tavaroiden jakaminen on paitsi edullista, myös ekologista.

Erityisesti ei-perheellisille yhteisasuminen koettiin hyvänä asumismuotona, kun taas perheen tai lasten yhdistäminen siihen nähtiin hankalana. Muiden ihmisten läsnäolo koettiin kodin tunnetta lisäävänä. Kämppekaverit voivat parhaimmillaan muodostaa turvallisuutta ja sosiaalista kanssakäyntiä lisäävän yhteisön, joka voisi olla verrattavissa perheeseen. Oma huone mahdollistaa yksityisyyden, mutta on mukavaa, kun kotona on joku, jonka kanssa arkea voi jakaa. Onnistunut yhteisasuminen edellyttää toimivia ihmissuhteita, joiden muodostuminen on helpompaa asukkaiden saadessa itse valita uudet asuintoverit. Ei ole siis yhdentekevää, kenen kanssa asunnon jakaa.

Yhteisasumisen ymmärtäminen ja normien purkaminen on tärkeää

Kaiken yhteisöllisen asumisen yhteen niputtamisen sijaan yhteisasuminen olisi hyödyllistä nähdä erillisenä asumismuotona verrattuna esimerkiksi yhteisöasumiseen. Yhteisölliseen asumiseen liitettävät, edullisuuteen, ekologisuuteen ja sosiaalisuuteen liittyvät hyödyt toteutuvat myös yhteisasumisessa, mutta yhteisasuminen vaatii paljon vähemmän resursseja ja sitoutumista asukkailta, sillä se usein perustuu vuokralla asumiseen.

Tutkimuksen mukaan ennakoluulot yhteisasumista kohtaan ovat vähentyneet, mutta yhteisasuminen nähdään silti ensisijaisesti nuorten asumismuotona. Perhe asumisen perusyksikkönä on hyvin sisäistetty normi, vaikka yksin asuvien määrä lisääntyy. Asumisen jakaminen myös perheettömänä voi tuoda elämään mielekkyyttä sekä taloudellisen tilanteen helpottuessa että sosiaalisen kanssakäymisen lisääntyessä. Normien purkaminen voi tehdä yhteisasumisesta houkuttelevampaa, kun ennakoluulot vähenevät.

Yhteisasumisen yleistymisessä piilee myös riski: jos vuokratason nousu tekee yhteisasumisesta taloudellisesti ainoan vaihtoehdon, eikä sen onnistumisen kannalta olellaisiin asioihin, eli esimerkiksi ihmisuhteiden toimivuuteen ja ennakoluulojen vähentämiseen kiinnitetä huomiota, yhteisasumisen kokemuksesta voi tulla negatiivinen. Kaikille yhteisasuminen ei sovi, ja pakotettuna asunnon jakaminen on varmasti epämiellyttävää. Yhteisasuminen aitona, ennakoluuloista vapaana vaihtoehtona asumiselle voisi mahdollistaa sosiaalisen asumismuodon ja laadukkaamman asumisen saavuttamisen useammille.

Viitetiedot

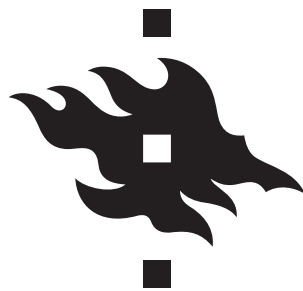
A-kruunu (2020) Ryhmävuokrakodissa asuu uudenlainen yhteisöllisyys. Viitattu 13.4.2020. <https://www.a-kruunu.fi/kehityshankkeet/ryhmavuokraus>

Heath, S., Davies, K., Edwards, G., & Scicluna, R. M. (2018) Shared housing, shared lives: Everyday experiences across the lifecourse. Routledge, Abingdon, Oxon; New York.

Helamaa, A., & Pylvänen, R. (2012) Askeleita kohti yhteisöasumista : Selvitys yhteisöasumisen muodoista ja toteuttamisesta. MONIKKO-hanke. Tampereen teknillinen yliopisto, Arkkitehtuurin laitos.

Kannisto, O. (2020) Tilastokeskuksen asumisen asiantuntija. Tiedonanto sähköpostitse 27.1.2020.

Maalsen, S. (2019) I cannot afford to live alone in this city and I enjoy the company of others: Why people are share housing in Sydney. *Australian Geographer* 50(3), 315–332. doi:10.1080/00049182.2019.1613026

UNIVERSITY OF HELSINKI

TOIMITUS / EDIT

Iiris Koivulehto
Kaupunkitutkimusinstituutti Urbaria

OTA YHTEYTTÄ / CONTACT

urbaria@helsinki.fi
0294150056 / 0504719810

SEURAA / FOLLOW US

@urbariahelsinki
www.helsinki.fi/urbaria

PL 4 (Yliopistonkatu 3)
00014 Helsingin Yliopisto